

Runer frå utgravingane i Trondheim bygrunn 1971–94

Med eit tillegg av nyfunne innskrifter elles frå byen (N774–N894)
Av Jan Ragnar Hagland

(Manus til "Norges Innskrifter med de yngre Runer" (NlyR) bind 7)

KJØPMANNSGATA 20-26 (FOLKEBIBLIOTEKSTOMTA)

VI. INNSKRIFTER ELLES MED SETNINGSFORM

[842] N-114410. (Tidlegare omtala: Hagland 1994a: 132 ; NOR 1992: 10f.)

Innskrifta står på ein pinne av tre, 100 mm lang, 16-17 mm brei og 3 mm tjukk. Funnet vart gjort i 1991, felt 91/2, i same arkeologiske kontekst som 068 ovanfor. Det er runer på dei to breisidene. Pinnen er nokså medfaren og veden er heilt avskala på båe sider mot den eine enden. Det vil seia at slutten innskrifta på side a er borte og byrjinga av side b. Pinnen er elles i det heile så dårleg bevart og runene så svakt rissa at innskrifta generelt sett er vanskeleg å lesa.

Den bevarte delen av innskrifta på side a er 66 mm lang, runene er 16-17 mm høge. Den resterande delen av side b er 52 mm lang, runene der er ca. 12 mm høge. Treet på side a er skadd midt på r. 1. Teiknet kan likevel utvitydig lesast som **k**. Kvisten både på r. 2 og r. 3 er dregen nesten heilt ned til grunnlina. Mellom r. 4 og 5 er det eit topunkts ordskilje. R. 6 (**r**) har open boge. Det gjeld også for r. 12 på same sida. Frå toppen av staven på r. 7 er det råd å skimta eit syltynt riss. Det når ikkje heilt ihop med stavtoppen, men må likevel rimelegvis oppfattast som **a**. R. 8 har to opne kvistar opp og ned til høgare frå eit felles kontaktpunkt midt på staven. Den øvste bøyer svakt inn mot staven i øvre kant, den nedre går nokså rett ned til grunnlina. Det må helst oppfattast som runeteiknet **k** (**p**), men kan òg med nokon tvil oppfattast som defekt **b**. Mellom r. 9 og 10 er det eit temmeleg sikkert punkt. Mellom r. 10 og 11 er det vidare eit snitt ned til venstre frå midten av staven om lag. Snittet har ikkje kontakt med staven i r. 11. Det kan vera eit ordskilje, men må helst sjåast som ein defekt del av kvisten i ei **a**-runer. Frå og med r. 12 er treet avskala slik at nedre del av runene er borte. R. 12 kan likevel lesast som utvitydig **r** og r. 13 som utvitydig **h**. Etter r. 13 er delar av staven i ei r. 14 bevart.

På side b er r.1-3 svært dårleg bevarte. Av r. 1 er ein boge i posisjon som på **p** godt intakt, restar av stav kan skimtast ved topp- og grunnline. Nedste del av r. 2 er ganske godt synleg med stav og kvist ned til venstre. Resten er svært svakt, men det kan vera tale om ein kvist til ned til same sida litt høgare opp på ein stav som ikkje lenger synest. Med alle atterhald er det her kanskje råd å lesa **o**. Av r. 3 er det punktvis restar av

stav og kanskje ein kvist opp til venstre og ein til høgre og såleis mogleg **m**. Etter r. 3 synest det å vera eit topunkts ordskilje. R. 4-8 er derimot tydelege og ganske godt bevarte. Kvisten ned til venstre frå midten av staven på r. 5 når ikkje heilt ihop med denne, men må likevel kunna oppfattast som **a**, liksom r. 11 på side a truleg kan det:

Υ 1 1 Υ : * R 1(?) K(?) 1 . 1 1(?) R * [. — —

a) **k a n k : h r a(?) p(?) n · n a(?) r h** [— — —

---] 1(?) 1(?) Υ(?) : Υ 1 1 1 1

b) ---] **1(?) o(?) m(?): m a t i t**

a) *Kann ek hrafn nár(?) h--* `Eg kan ramn lik (?) h--' b) ---] *ðum mátit*

Slik innskrifta er bevart gir ho som vi ser berre fragmentarisk meining. Sekvensen **kank** på side a med 1. person sg. av det personlege pronomenet enklitisk lagt til verbet slik vi ofte finn i bunden form, tyder på at vi kan ha å gjera med byrjinga av ei verseline. Tolkinga av den resterande delen av side a er problematisk. Med eit sannsynleg ordskilje mellom r. 9 og 10 vil sekvensen frå r. 5 - 13 truleg best kunna segmenterast som **hrapn nar h-**. Sekvensen **hrapn** må likevel kunna tolkast som appellativet *hrafn* m, eventuelt personnamnet *Hrafn*. Det vil kunna falla vél inn i ei line med metrisk form godt belagt som det er i norrøn poesi (jf. Lex. poet.). Elles gir skrivemåten **hr** bod om eit islandsk språkbakgrunn for den som har gjort innskrifta. Skrivemåten **hrapn**, altså med konsonantgruppa etter rotvokalen markert som **pn** er belagt også i islandske handskrifter. Ein parallell kan vera mannsnamnet som er skrive *Rapnns* (gen.) i handskriftet AM 122a fol. frå ca 1350-70 (jf. Hægstad 1942: 60). Den språklege tolkinga av side a i samanheng er uviss. Sekvensane **hrapn** og **nar** bør likevel kunna sjåast som to poetisk ladde ord (*hrafn* m = `ramn' og *nár* m = `lik', jf. Lex. poet.). Saman med sekvensen **kank**, som må kunna sjåast som kontraksjon av *kann ek* slik vi finndet i poesien, synest det å vera teikn på at vi har å gjera med eit fragment av ein poetisk tekst her.

Side b er så defekt og fragmentarisk at ho neppe gir grunnlag for noka språkleg tolking i det heile. Den uvisse sekvensen **-pom** har form som ein dativ plural av eit nominal, eller som første pers. plural av eit verb. Den meir sikkert leselege sekvensen **matit** kan vera bunden form sg. av *mát* n, "Vurdering, Taxering" (Fritzner), jf. *meta* vb., men det fører oss heller ikkje stort vidare.